
«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Όμιλος Ιστορίας

Υπεύθυνοι Εκπαιδευτικοί: Ηλιοπούλου Ιωάννα - Παπαπριόνα Γιαννούλα

«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Ευβοιώτες αγωνιστές μνημένοι στη Φιλική Εταιρεία

Μεταξύ άλλων, ο Αγγελής Νικολάου Γοβιού, κι ο Αναγνώστης Νικολάου Γοβιού (αδέρφια από την κωμόπολη Λίμνη Ευβοίας), ο Κότσιας Γεωργίου (πρόκειται για το Κώτσο (Κώστα) Δημητρίου και τα δυο αδέρφια Μητάκης και Γιαννάκης από το χωριό Χάλια της επαρχίας Θηβών)[...] Ο Αθανάσιος με τα δυο αδέρφια του Μπαλαλέδες όπως αναφέρει ο Ιωάννης Μαυρομάτης, στη σελ. 6 με την πληροφορία ότι πρόκειται για οικογένεια κλεφτών από τους Γαλτσάδες Ευβοίας. γνωστοί για την παλικάριά τους. [...]

Γ. Κούκιος «Η επανάσταση του '21 στην Εύβοια», Α' τόμος

Ο Αγγελής, από "Όμοιον Βενιζέλου επί πρωτοεργατίας της "Επανάστασης" εις Εύβοιαν Αγγελής Γοβιού (Εύβοιας) Ιστορικός Μουσείο

«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Η επανάσταση στην Εύβοια ξεκίνησε τον Μάιο του 1821 από το Ξηροχώρι (Ιστιαία)

-Κύριε αρχηγέ Κριεζή, εγώ έχω 10 ημέραις, όπου ζητώ να αναχωρήσω δια το πέρα μέρος του Ευρίπου, [εις το] Ξηροχώρι, δια να βαρέσουμε τους εχθρούς κι οι κύριοι ούτοι με έχουν έως σήμερον εμποδισμένον και μήτε καϊκι μου δίδουν ν' αναχωρήσω.

τον ηρώτησα από τι μέρος ήτον και με είπεν ότι:

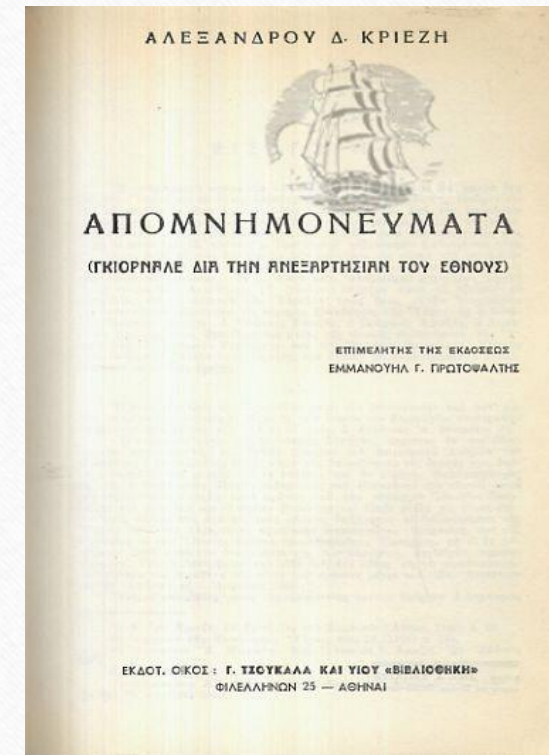
-Είμαι εξάδελφος του Οδυσσέως, ονομάζομαι Βερούσης Μουτσανάς.

[Ευθύς του έδωσα την άδειαν να τζουρμάρη]

Τους έπιασα δύο τρεχαντήρια συμφωνώντας και τον ναύλον από 40 γρόσια τον καθέναν και τους τα επλήρωσα εξ ιδίων μου, τους έδωσα και τας ζωοτροφίας και 200 ντεστέδες φυσέκια υπό την οδηγία του Βερούση Μουτσανά. Τους έβαλα εμπρός, τους επροβόδωσα έως το Ιμβάρκον τους έρριψα και 5 κανονιοβολισμούς δια να τους ενθαρρύνω και ανεχώρησαν προς το βράδυ για τους Ωρεούς και Ξηροχώρι».

Αλεξάνδρου Κριεζή, Απομνημονεύματα

Γκιορνάλε δια την Ανεξαρτησίαν του Έθνους

«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Η Μάχη στα Βρυσάκια - Ιούλιος 1821

Ὁ ὑπὸ τοῦ Ἀγγελῆ διοικούμενος στρατός οὐκ ἦν πλέον τῶν τετρακοσίων, εἰς μὲν τὸν Κῶτσαν καὶ Α. Μπαλαλᾶν εἶπεν ὁ Ἀγγελῆς μόνον καὶ μυστικῶς « εἶναι ὁ Ὁμέρ Βρυῶν Πασᾶς, ἀδελφοί, ἀλλὰ σήμερον θέλομεν δοξάσει βεβαίως καὶ τιμήσει τὰ ὄπλα τῶν Εὐβοέων» εἰς δε τοὺς ἄλλους ἔλεγεν, «εἶναι οἱ Χαλκιδεῖς Τοῦρκοι καὶ μὴ φοβῆσθε, ὅσοι καὶ ἂν ἦναι, διὰ τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ εὐκολα θέλομεν τοὺς χαλάσει καὶ τοὺς καταστρέψει, διότι εἶναι χωρὶς διοίκησιν».

Ναθαναὴλ Ἰωάννου, Εὐβοϊκά, Ἐν Ερμούπολει, 1857

«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Η μάχη στα Στύρα - Ιανουάριος 1822

«Ο Ομέρ Βεγής ορμά αθρόος κατά των εγκλείστων, όπως λάβει τούτους αναρπάστους και τούτο μη δυνηθείς πολιορκεί αυτούς πανταχόθεν διά πυκνού στίφους. Η στιγμή επέστη μετά δώρον αντίστασιν. Αι πυριτιδοβολαί εξηντλήθησαν. Ο Ηλίας σύρει το ξίφος ίνα μη συλληφθεί αιχμάλωτος. Εξορμά ίνα διασχίσει τους εχθρούς και πίπτει νεκρός. Το ίδιον έδωκαν ηρωικόν τέλος και οι ανυποχώρητοι απ' αυτού Λάκωνες ενός ή δύο διασωθέντων».

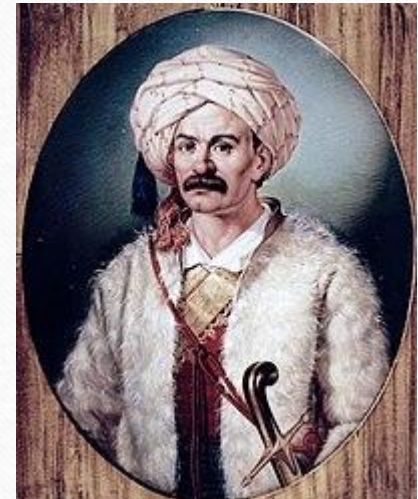
Δοκίμιον Ιστορικόν περί της Ελληνικής Επανάστασεως παρά
Ιωάννου Φιλήμονος

«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Η εκστρατεία στην Κάρυστο - Μάρτιος 1826

αποκλεισμό του Φαβιέρου στο Λυκόρρεμα: «ο Φαβιές αρχηγός του Ελληνικού τακτικού στρατού, είναι πολιορκημένος εις την Κάρυστον και κινδυνεύει. τον έχει εις την παραλίαν Πεταλιούς ο Ομέρ Πασσάς –πρώην Ομ Μπέης– κλεισμένον, και είναι χωρίς τροφάς και πολεμιφόδια, και σήμερι αύριον παραδίδεται, και θα περάσει εκ στόματος μαχαίρας παρά τ Οθωμανών άπας ο Τακτικός Στρατός! Ο Κριεζώτης δεν χάνει καιρόν. άσως εξεκινά με τον στρατόν του εντός των πλοίων του ως ευρίσκετο εξέρχεται εις την Κάρυστον πολεμά τον Ομερπασιά, τον κατατσακίζει λύει την πολιορκίαν του Φαβιέ και σώζει αυτόν με τους διασωθέντας κτικούς μέχρι των ημίσεων εν τη ζωή, τους πλέον φονευθέντας» (Βλ. Ι.Α σελ.25). Οι Δεμερτζής & Κοκκίνης, σημειώνουν για να διορθώσουν τον Μορμμάτη (Δ.Δ.-Σ.Κ. σελ.78, υπ.122) πως οι νεκροί του Τακτικού Στρα

Ιστορία του Αγώνος της εν Ευβοία επαναστάσεως του 1821 υπό Ιωάννου Αναστασίου Μαυρομμάτου

«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Εφημερίς των Αθηνών- αριθμός 33- Τετράδη 31 Μαρτίου 1826

Αθηναι 31 Μαρτίου

Πολλά πράγματα συνέπεσαν εις το να ματαιώσουν αυτό το πρώτο κίνημα του Ελληνικού τακτικού στρατού: Την εκστρατείαν της Καρύστου. Αλλά το μεγαλύτερον από όλα, ήτον η μεγάλη, η τελεία έλλειψις των αναγκαίων τροφών. Όλοι, όσοι ήλθον απ'εκεί, ομολογούν με ειλικρίνειαν, ότι οι στρατιώται και τακτικοί και άτακτοι έκαμον εξαίρετα το χρέος τους- αν είχαν τας αναγκαίας τροφάς, αν τα κανόνια δεν ετσακίζοντο με εξ'μόνο ριξίματα, αν δύο πολεμικά πλοία έπλεον μέσα στον κόλπο, δια να εμποδίζουν τα εχθρικά, η Κάρυστος σήμεραν θα ήτον εις τα χείρας των Ελλήνων.

Η μεγάλη καρτεροψυχία του συνταγματάρχου Φαββιέρ ομολογείται και θαυμάζεται απ'όλους, ομοίως κι ο ηρωισμός του αρχηγού των ιππέων, κυρ. Ρενώ. [...]

«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Το 1828 ο Ιωάννης Καποδίστριας, εκλεγμένος Κυβερνήτης, επεδίωξε να συμπεριληφθεί και η Εύβοια στο νεοσύστατο κράτος

[...] “ *Είναι αδύνατον να ανεύρουν οι Τούρκοι γαιοκτήμονες εντός συντόμου χρονικού διαστήματος αγοραστάς διά να τους πωλήσουν τας γαίας των ως και τας εκκλησιαστικάς περιουσίας. Η μεγάλη αύτη συναλλαγή δεν ημπορεί να περατωθή όσον συντόμους οφείλει να γίνη αύτη παρὰ διά μέσου της Ελληνικής Κυβερνήσεως, και θα ήμην διατεθειμένος να το κάμω, εάν διέθετον χρηματικόν κεφάλαιον και πίστωσιν. Αι Σύμμαχοι Αυλαί ημπορούν να παράσχουν ταύτα εις την Ελληνικήν Κυβέρνησιν εις λογαριασμόν του δανείου και εις την περίπτωσιν ταύτην, εάν ο Πασάς της Χαλκίδος συγκατατίθεται, είμαι έτοιμος να αποστείλω επί τόπου Επιτρόπους, οι οποίοι εν τω μεταξύ θα προ-έβαινον εις την εκτίμησιν των ακινήτων και εις το σχέδιον της συναλλαγής, το οποίον θα ήτο σχετικόν προς την αγοράν των υπό της Ελληνικής Κυβερνήσεως.*

ΙΩΑΝΝΟΥ ΚΑΠΟΔΙΣΤΡΙΟΥ, Επιστολές, τόμος Η'

«Η απελευθέρωση της Εύβοιας μέσα από τις πηγές»

Η απελευθέρωση της Εύβοιας το 1833

Αφηγείται ο Γ. Ψύλλας στα απομνημονεύματα του βίου του:

Library of Athens

ρορολισμούς κατά την εκείθεν αποχώρησιν μας· οεύτερον, επερήμεν εις το γαλλικόν πλοῖον, ὅπου ὁμοίως ὁ Πρέσβυς Ρουάν καὶ ὁ Ναύαρχος μᾶς ἔκαμαν τὴν αὐτὴν ὑποδοχὴν καὶ τὰς ἰδίας τιμὰς· προσήλθομεν, τρίτον, εἰς τὸ ρωσικόν πλοῖον, ἀλλ' ἐκεῖ μᾶς εἶπον οἱ ἐν τῷ πλοίῳ ὅτι δὲν εὕρισκοντο ἐκεῖ τότε οὔτε ὁ Πρέσβυς οὔτε ὁ Ναύαρχος καὶ ἐπομένως δὲν μᾶς ἔκαμαν τίποτε ἄφ' ὧσα οἱ ἄλλοι δύο.

Ὁ Δαύκινς ὅμως καὶ ὁ Λάουνς δὲν ἔπαυαν νὰ μὲ βλέπωσι συνεχῶς καὶ νὰ μοὶ δίδωσι τὰς ὁποίας ἐνόμιζον ἀναγκαίας εἰς τὰς περιστάσεις ἐκείνας συμβουλὰς καὶ μάλιστα νὰ μὲ προτρέπωσι νὰ στείλω νὰ καταλάβω τὸ φρούριον τῆς Καρύστου μίαν ὥραν ἀρχύτερα, διότι ὑπώπτευν, ὡς ἐκ τῆς παρουσίας δύο ἀπεσταλμένων μπέηδων ἐκ Καρύστου, ὅτι εἶχαν σκοπὸν νὰ φέρουν προσκόμματα εἰς τοῦτο· καὶ τελευταῖον ὁ Δαύκινς μοὶ ἐπρότεινε νὰ κάμω τι πρὸς ἐύρτασιν τῆς ἐλευθερίας τῆς Εὐβοίας, μίαν συναναστροφὴν δηλ. ὅπου νὰ καλέσω τοὺς ἀξιωματικούς τῶν πλοίων καὶ τινὰς τῶν γνωριμωτέρων τῆς πόλεως οἰκογενειῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἄλλ' ἐγὼ, μὴ ἔχων ἀκόμη οὐδὲ σκέπασμα τῆς νυκτὸς οὔτε κανὲν ἄλλο μέσον, ὅπως προβῶ εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῆς προτάσεως ταύτης τοῦ Πρέσβεως, ἀπεποιήθην μετὰ λύπης καὶ μετὰ προηγουμένως ζητηθεῖσαν συγχώρησιν, ἐπιδεικνύων τὴν κατάστασιν τῆς οἰκίας ἐν ἣ διέτριβον. Τότε δὲ ὁ Πρέσβυς, εἰπὼν μοι ὅτι πρέπει κάτι νὰ γένη, μοὶ εἶπεν ὅτι θέλουν προσφέρει αὐτοὶ ἐν τῷ πλοίῳ τῶν ἑνα χορὸν καὶ μὲ ἐπεφόρτισε νὰ τῷ καταγράψω ὀνόματά τινὰ ἐκ τῶν γνωριμωτέρων τῆς πόλεως οἰκογενειῶν, ὅπως προσκαλέσωσιν αὐτὰς εἰς τὸ πλοῖον τὴν παραμονὴν τῆς ἀναχωρήσεώς των· καὶ τοῦτο ἔλαβε χώραν, καὶ εὐχαριστήθησαν καὶ οἱ Χαλκιδεῖς καὶ οἱ τῶν πλοίων ἀξιωματικοί, πανηγυρίσαντες οὕτω τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Εὐβοίας.

Εἶπον δὲ τὴν ἀπελευθέρωσιν τῆς Εὐβοίας, μολοντί ἔμενεν ἀκόμη| εἰς χεῖρας τῶν Ὁθωμανῶν τὸ φρούριον τῆς Καρύστου. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐφάνετο εἰς ἐμὲ δύσκολον ἔργον, νὰ καταλάβω δηλ. καὶ τὸ φρούριον ἐκεῖνο, ἀφοῦ κατελήφθησαν ἤδη ὑπὸ τῶν βασιλ. στρατευμάτων τὰ ἀπόρθητα φρούρια τῆς Χαλκίδος. Ὅθεν, καλέσας ἀμέσως, τὴν Μεγάλην Πέμπτην, μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῶν πλοίων τῶν τριῶν δυνάμεων, τοὺς ἐν Χαλκίδι εὕρισκομένους δύο μπέηδες ἐκ Καρύστου, περὶ τῶν ὁποίων ἔλεγον καὶ ἐπίστευον ὅτι θέλουσι παρεμβάλει προσκόμματα εἰς τὴν παράδοσιν τοῦ φρουρίου

Όμιλος Ιστορίας

-
- Βαρελά Ιωάννα
 - Γεροκωνσταντή Ευθυμία
 - Γεωργιάδη Αικατερίνη
 - Γιλιάτη Αφροδίτη
 - Δαϊνάβιά Βασιλική
 - Θεοδωροπούλου Ηλέκτρα
 - Αποστολία
 - Κάβουρα Ελένη
 - Κάματζη Παρασκευή
 - Καραμανλή Μαρία-Ελένη
 - Κατσάνης Βασίλειος
 - Κελαϊδίτη Ανδριάννα
 - Κηρύκος Παναγιώτης-Βασίλειος
 - Κόντη Χρύσα-Δανάη
 - Κουκούμης Αλέξανδρος
 - Κούπριζας Γεώργιος
 - Κουρούκλης Ευθύμιος
 - Κυριάκου Δημήτριος
 - Μαντάς Νικόλαος
 - Μπαλλή Αικατερίνη
 - Παναγιάρη Δήμητρα

Καμάρες

Ένα ισχυρό σύμβολο – τοπόσημο

Το οθωμανικό υδραγωγείο, γνωστό ως Καμάρες, βρίσκεται στη βόρεια έξοδο της Χαλκίδας στην περιφερειακή οδό, λίγες εκατοντάδες μέτρα από το 5ο Πρότυπο Γυμνάσιο.

Αποτελούσε έργο μεταφοράς νερού για την ύδρευση της πόλης από τον ποταμό Λήλαντα, καλύπτοντας μια απόσταση περίπου 25 χλμ.

